

Вноситься

Кабінетом Міністрів України

Д. ШМИГАЛЬ

« » 2023 р.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів (крім аудіальних медіа-сервісів) для осіб з інвалідністю

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У Законі України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 21, ст.252; Відомості Верховної Ради України 2004 р., № 37, ст.453; 2012 р., № 31, ст.381):

1) частину третю статті 23 викласти в такій редакції:

«Суб'єкти у сфері лінійного аудіовізуального медіа-сервісу та суб'єкти у сфері аудіовізуального медіа-сервісу на замовлення, незалежно від форми власності та підпорядкування, забезпечують доступність програм у тому числі шляхом забезпечення здійснення їх субтитрування та/або перекладу на жестову мову згідно Закону України «Про медіа», Закону України «Про систему іномовлення України», Закону України «Про суспільні медіа України», інших Законів України.»;

2. У Законі України «Про рекламу» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 39, ст. 181; 2008 р., № 18, ст.197; 2011 р., № 23, ст.160; 2017 р., № 20, ст.240; із змінами, внесеними Законом України від 02 червня 2021 р. № 1520-ІХ; із змінами, внесеними Законом України від 13 грудня 2022 р. № 2834-ІХ; із змінами, внесеними Законом України від 13 грудня 2022 року № 2849-ІХ, із змінами, внесеними Законом України від 30 травня 2023 року № 3136-ІХ):

1) статтю 12 доповнити частиною шостою такого змісту:

«6. Соціальна реклама має бути адаптована для сприйняття особами з інвалідністю у тому числі шляхом забезпечення здійснення субтитрування та/або перекладу на жестову мову.»;

3. У Законі України «Про суспільні медіа України» (Відомості Верховної Ради, 2014 р., № 27, ст.904; із змінами, внесеними Законом України від 13 грудня 2022 року № 2849-IX):

1) частину третю статті 3 викласти в такій редакції:

«3. Зобов'язання Суспільного медіа України щодо поширення повідомлень органів влади визначаються цим Законом, з урахуванням положень Закону України «Про медіа.»»;

2) частину п'яту статті 18 викласти в такій редакції:

«5. НСТУ забезпечує доступність програм новин, а також інших програм для осіб з інвалідністю, визначених в плані дій щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю, розробленому відповідно до Закону України «Про медіа», інших Законів України та Правил щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю.

Доступність таких програм забезпечується у тому числі шляхом здійснення субтитрування та/або перекладу на жестову мову. До таких програм не може відноситись реклама (рекламна інформація), за виключенням соціальної та політичної реклами.

Частка програм, доступність яких має бути забезпечена згідно норм цієї статті, повинна становити не менше 5 відсотків обсягу добового мовлення телеканалів у проміжках часу між 7 годиною та 22 годиною, крім часу, відведеного на рекламу (рекламну інформацію.)»;

4. У Законі України «Про систему іномовлення України» (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 4, ст.37; 2018 р., № 39, ст.285; 2020 р., № 39, ст.296) такі зміни:

1) пункт 3 частини четвертої статті 3 виключити;

2) статтю 3 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

«5.Нагляд та контроль за дотриманням суб'єктами державного іномовлення України, зокрема, але не виключно суб'єктами у сфері аудіовізуальних медіа-сервісів іномовлення, вимог законодавства у сфері медіа здійснюється відповідно до Закону України «Про медіа», з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.»;

3) статтю 7 доповнити частиною восьмою такого змісту:

«8.МПУ забезпечує доступність програм новин, а також інших програм для осіб з інвалідністю, визначених в плані дій щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю, розробленому відповідно до Закону України «Про медіа», інших Законів України та Правил щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю.

Доступність таких програм забезпечується у тому числі шляхом здійснення субтитрування та/або перекладу на жестову мову. До таких програм не може відноситись реклама (рекламна інформація), за виключенням соціальної та політичної реклами.»;

5. У Законі України «Про медіа»:

1) частину шосту статті 2 після слів «"Про систему іномовлення України"» доповнити словами «та цим Законом.»;

2) доповнити статтею 45¹ такого змісту:

«Стаття 45¹ Вимоги щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів (крім аудіальних медіа-сервісів) для осіб з інвалідністю

1. Суб'єкти у сфері лінійного аудіовізуального медіа-сервісу та суб'єкти у сфері аудіовізуального медіа-сервісу на замовлення (далі -суб'єкти у сфері аудіовізуальних медіа (крім суб'єктів у сфері аудіальних медіа), незалежно від форми власності та підпорядкування, забезпечують доступність програм для осіб з інвалідністю шляхом забезпечення здійснення їх субтитрування та/або перекладу на жестову мову (далі- доступність програм).

До таких програм не може відноситись реклама (рекламна інформація), за виключенням соціальної та політичної реклами.

Доступність програм має бути забезпечена суб'єктами у сфері аудіовізуальних медіа (крім суб'єктів у сфері аудіальних медіа) поступово, з досягненням показників доступності програм, як визначено частинами дванадцятою та тринадцятою цієї статті.

2. Суб'єкти у сфері місцевих публічних аудіовізуальних медіа-сервісів (суб'єкти у сфері лінійного аудіовізуального медіа-сервісу) забезпечують доступність програм:

1) в обсязі та у проміжках часу, визначених частиною третьою статті 30 цього Закону. Після набрання чинності частиною тринадцятою цієї статті, обсяг програм, доступність яких має бути забезпечена, визначатиметься згідно частини тринадцятої цієї статті;

2) трансляцій пленарних засідань, що визначені та транслюються згідно частини четвертої статті 30 цього Закону.

3) інформації, визначеної частиною п'ятою статті 30 цього Закону.

Суб'єкти у сфері аудіовізуальних медіа-сервісів громад (суб'єкти у сфері лінійного аудіовізуального медіа-сервісу) забезпечують доступність програм, в обсязі та у проміжках часу, визначених частиною першою статті 32 цього Закону. Після набрання чинності частиною тринадцятою цієї статті, обсяг програм, доступність яких має бути забезпечена, визначатиметься згідно частини тринадцятої цієї статті.

Суб'єкт у сфері парламентського мовлення або його правонаступник, за умови наявності у нього ліцензії на телевізійне мовлення (суб'єкт у сфері лінійного аудіовізуального медіа-сервісу), забезпечує доступність програм, які розповсюджує (поширює) згідно Закону України «Про Регламент Верховної Ради України».

Суб'єкти у сфері аудіовізуальних медіа (крім суб'єктів у сфері аудіальних медіа), які мають виключне право на трансляцію події значного суспільного інтересу, забезпечують доступність такої програми (трансляції відповідної програми).

Суб'єкт у сфері аудіовізуальних медіа-сервісів іномовлення (суб'єкт у сфері лінійного аудіовізуального медіа-сервісу) забезпечує доступність програм відповідно до положень цього Закону та Закону України «Про систему іномовлення України».

Суб'єкт у сфері суспільних аудіовізуальних медіа-сервісів (суб'єкт у сфері лінійного аудіовізуального медіа-сервісу) забезпечує доступність програм відповідно до цього Закону та Закону України «Про суспільні медіа України».

Інші суб'єкти у сфері лінійного аудіовізуального медіа-сервісу, незалежно від форми власності та підпорядкування, забезпечують доступність програм новин, а також інших програм, визначених в планах дій щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю, розроблених відповідно до вимог цього Закону, інших Законів України та Правил щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю.

Передбачені цією статтею вимоги до суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа (крім суб'єктів у сфері аудіальних медіа) щодо забезпечення доступності програм не застосовуються до:

1) суб'єктів, що надають лінійні аудіовізуальні медіа-сервіси виключно за межами України (закордонне мовлення), за виключенням випадків розповсюдження (поширення) програм на території України;

2) мовників-реєстрантів, якщо відповідний телеканал спрямований виключно на вивчення іноземних мов;

3) іноземних лінійних медіа, крім версій іноземних лінійних медіа, представлених більше ніж у п'яти країнах, зміст яких відповідає вимогам [Європейської конвенції про транскордонне телебачення](#) і законодавства України, за умови що такі версії іноземних лінійних медіа здійснюють мовлення виключно державною мовою.

3. Суб'єкти у сфері аудіовізуальних медіа (крім суб'єктів у сфері аудіальних медіа), незалежно від форми власності та підпорядкування, можуть вживати заходи щодо забезпечення доступності програм шляхом їх

адаптування за допомогою аудіодискрипції (тифлокоментування), з використанням простої мови, формату легкого читання або іншими способами, які забезпечують досягнення інформаційної безбар'єрності (доступності) у сфері медіа.

4. Національна рада розробляє та затверджує Правила щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю, які є обов'язковими для виконання суб'єктами у сфері аудіовізуальних медіа (крім суб'єктів у сфері аудіальних медіа), в яких визначає, з урахуванням вимог, встановлених цим Законом, іншими Законами України, умови та порядок забезпечення доступності програм, зокрема, але не виключно:

1) умови та порядок визначення показників досягнення доступності програм, збільшення, зменшення таких показників, звільнення від зобов'язань у досягненні таких показників у визначені проміжки часу;

2) критерії, що враховуються при визначенні показників доступності програм;

3) строки, у які суб'єкти у сфері аудіовізуальних медіа (крім суб'єктів у сфері аудіальних медіа) мають розробити та затвердити плани дій щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю;

4) порядок повідомлення суб'єктами у сфері аудіовізуальних медіа (крім суб'єктів у сфері аудіальних медіа) Національній раді про затвердження планів дій щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю;

5) порядок надання суб'єктами у сфері аудіовізуальних медіа (крім суб'єктів у сфері аудіальних медіа) Національній раді затверджених планів дій щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю;

5. Критеріями, що враховуються при визначенні показників доступності програм, є:

1) територіальна категорія та територія покриття каналів мовлення або ефірних багатоканальних електронних комунікаційних мереж;

2) види аудіовізуальних медіа-сервісів та суб'єкти у сфері аудіовізуальних медіа (крім суб'єктів у сфері аудіальних медіа);

3) обсяги поширення національного та європейського продуктів;

4) зобов'язання щодо забезпечення мінімальних обсягів поширення програм, що спрямовані на певну аудиторію або мають певне тематичне спрямування;

5) обсяг програм, що стосуються подій, спільних інтересів відповідної громади (громад) або відповідної області чи регіону;

- 6) формат мовлення;
- 7) розмір обґрунтованих витрат суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа (крім суб'єктів у сфері аудіальних медіа), пов'язаних із забезпеченням доступності програм;
- 8) фінансові, технічні можливості суб'єктів у сфері аудіовізуальних медіа (крім суб'єктів у сфері аудіальних медіа) для забезпечення доступності програм;
- 9) обсяг реклами (рекламної інформації), що розповсюджується (поширюється) та обсяг реклами (рекламної інформації), дозволеної до розповсюдження (поширення);
- 10) інші критерії, визначені Національною радою в Правилах щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю.

Такі критерії можуть бути враховані як у сукупності так й окремо один від одного.

6. Якщо при внесенні Національною радою змін до Правил щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю, суб'єкти у сфері аудіовізуальних медіа (крім суб'єктів у сфері аудіальних медіа) не відповідатимуть новим умовам забезпечення доступності програм, вони зобов'язані здійснити заходи, визначені в Правилах щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю, щодо приведення своєї діяльності у відповідність до них, в порядку та у строки, визначені Правилами щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю.

7. Суб'єкти у сфері аудіовізуальних медіа (крім суб'єктів у сфері аудіальних медіа), на підставі цього Закону, інших Законів України та відповідно до Правил щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю, розробляють та затверджують свої плани дій щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю.

Обов'язковою умовою таких планів є забезпечення поступового збільшення доступності програм, з урахуванням норм цієї статті, з досягненням показників доступності програм, як визначено частинами дванадцятою та тринадцятою цієї статті.

У плані дій щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю суб'єкти у сфері аудіовізуальних медіа (крім суб'єктів у сфері аудіальних медіа), з урахуванням норм цієї статті, інших Законів України мають визначити перелік програм, доступність яких має бути забезпечена, показники доступності програм, зокрема, але не виключно, обсяг програм, від загального обсягу програм, що розповсюджуються

(поширюються) таким суб'єктом та/чи до яких такий суб'єкт надає доступ та/чи від обсягу програм телеканалу такого суб'єкту, вид формату та/або проміжки часу розповсюдження (поширення) програм та/чи надання доступу до програм.

Суб'єкти у сфері аудіовізуальних медіа (крім суб'єктів у сфері аудіальних медіа) зобов'язані переглядати плани дій щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю не менше одного разу на три роки.

При кожному перегляді плану дій щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю має бути забезпечено поступове збільшення доступності програм (з досягненням показників доступності програм, як визначено частинами дванадцятою та тринадцятою цієї статті), що включає в себе збільшення обсягу програм та/або збільшення часу розповсюдження (поширення) програм, доступність яких забезпечена.

8. Суб'єкти у сфері аудіовізуальних медіа (крім суб'єктів у сфері аудіальних медіа) зобов'язані:

1) повідомити Національну раду про затвердження планів дій щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю та про внесення змін до останніх;

2) надати Національній раді розроблені та затверджені ними плани дій щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю;

3) виконувати розроблені та затверджені ними плани дій щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю;

4) оприлюднювати розроблені та затверджені плани дій щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю на своїх веб-сайтах таким способом, щоб забезпечити їх доступність для осіб з інвалідністю.

9. Програми, доступність яких забезпечена, шляхом, зокрема, але не виключно, здійснення субтитрування та/або перекладу на жестову мову та/або іншим способом, визначеним частиною третьою цієї статті, повинні позначатися в розкладі та каталозі програм таким чином, щоб забезпечити можливість завчасної ідентифікації таких програм особами з інвалідністю.

10. Суб'єкти у сфері аудіовізуальних медіа (крім суб'єктів у сфері аудіальних медіа) несуть відповідальність за порушення вимог цієї статті в порядку, визначеному розділом VIII цього Закону (відповідальність за порушення законодавства у сфері медіа).

Суб'єкти у сфері аудіовізуальних медіа (крім суб'єктів у сфері аудіальних медіа) повинні бути здатні обґрунтувати Національній раді, що план дій щодо

забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю відповідає цьому Закону та Правилам щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю.

11. Суб'єкти у сфері аудіовізуальних медіа (крім суб'єктів у сфері аудіальних медіа), в порядку, визначеному розділом VII цього Закону (спільне регулювання у сфері медіа), спільно з Національною радою, розробляють кодекс (правила) технічного характеру щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю. Такий кодекс (правила) технічного характеру має встановлювати, як мінімум, вимоги до розміру, формату, розташуванню тексту (позиціонування на екрані), типу субтитрів (закриті, відкриті), використання кольорів, особливості забезпечення доступності для програм, що спрямовані на певну аудиторію або мають певне тематичне спрямування, спеціальні техніки, що використовуються для забезпечення доступності програм.

12. Для кожного суб'єкта у сфері лінійного аудіовізуального медіа-сервісу, незалежно від форми власності та підпорядкування, з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом, Законом України «Про суспільні медіа України» та Законом України «Про систему іномовлення України», обсяг програм, доступність яких має бути забезпечена шляхом здійснення їх субтитрування та/або перекладу на жестову мову та/або іншим способом, визначеним частиною третьою цієї статті, має становити не менше ніж 50 відсотків від загального обсягу програм, що розповсюджуються (поширюються) суб'єктом у сфері лінійного аудіовізуального медіа-сервісу. До таких програм не може відноситись реклама (рекламна інформація), за виключенням соціальної та політичної реклами.

Для кожного суб'єкта у сфері аудіовізуального медіа-сервісу на замовлення, незалежно від форми власності та підпорядкування, з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом, Законом України «Про суспільні медіа України» та Законом України «Про систему іномовлення України», обсяг програм, доступність яких має бути забезпечена шляхом здійснення їх субтитрування та/або перекладу на жестову мову та/або іншим способом, визначеним частиною третьою цієї статті, має становити не менше ніж 50 відсотків від загального обсягу програм до яких суб'єкт у сфері аудіовізуального медіа-сервісу на замовлення надає доступ. До таких програм не може відноситись реклама (рекламна інформація), за виключенням соціальної та політичної реклами.

13. Для кожного суб'єкта у сфері лінійного аудіовізуального медіа-сервісу, незалежно від форми власності та підпорядкування, з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом, Законом України «Про суспільні медіа України» та Законом України «Про систему іномовлення України», обсяг програм, доступність яких має бути забезпечена шляхом здійснення їх субтитрування та/або перекладу на жестову мову та/або іншим способом, визначеним частиною третьою цієї статті, має становити не менше ніж 90 відсотків від загального обсягу програм, що розповсюджуються

(поширюються) суб'єктом у сфері лінійного аудіовізуального медіа-сервісу. До таких програм не може відноситись реклама (рекламна інформація), за виключенням соціальної та політичної реклами.

Для кожного суб'єкта у сфері аудіовізуального медіа-сервісу на замовлення, незалежно від форми власності та підпорядкування, з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом, Законом України «Про суспільні медіа України» та Законом України «Про систему іномовлення України», обсяг програм, доступність яких має бути забезпечена шляхом здійснення їх субтитрування та/або перекладу на жестову мову та/або іншим способом, визначеним частиною третьою цієї статті, має становити не менше ніж 90 відсотків від загального обсягу програм до яких суб'єкт у сфері аудіовізуального медіа-сервісу на замовлення надає доступ. До таких програм не може відноситись реклама (рекламна інформація), за виключенням соціальної та політичної реклами.

14. Норми цієї статті не застосовуються до офіційних повідомлень, які є предметом регулювання статті 45 цього Закону.»;

3) частину першу статті 49 доповнити пунктом 5 такого змісту:

«5) завчасно та способом, доступним для осіб з інвалідністю, одержувати інформацію про розклад програм, доступність яких забезпечена згідно статті 45¹ цього Закону.»;

4) пункт 50 частини першої статті 90 викласти в такій редакції:

«50) спільно з органом спільного регулювання розробляє та затверджує кодекс (правила) технічного характеру щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю;»;

5) частину першу статті 90 доповнити пунктом 50¹ такого змісту:

«50¹) розробляє та затверджує Правила щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю;»;

6) пункт 10 абзацу другого частини другої статті 92 викласти в такій редакції:

«10) розробка та затвердження кодексу (правил) технічного характеру щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю;»;

7) пункт 1 частини четвертої статті 94 викласти в такій редакції:

«1) розробка та затвердження кодексів (правил) створення та поширення інформації у сферах спільного регулювання (спільно з Національною радою), затвердження рішення про встановлення критеріїв віднесення осіб до суб'єктів у сфері онлайн-медіа, подання кодексів (правил) та рішень на затвердження Національної ради та оголошення про готовність кодексів (правил) до підписання суб'єктами у сфері медіа;»;

8) статтю 95 доповнити частиною десятою такого змісту:

«10. Кодекс (правила) технічного характеру щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю, визначений статтею 45¹ цього Закону, ухвалюється за процедурою, передбаченою частинами першою - четвертою цієї статті. Рішення набирає чинності після його затвердження Національною радою.»;

9) частину третю статті 110 доповнити пунктом 21 такого змісту:

«21) порушення встановлених статтею 45¹ цього Закону вимог щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів (крім аудіальних медіа-сервісів) для осіб з інвалідністю, за виключенням порушень, відповідальність за які визначена пунктом 13 частини третьої цієї статті.»;

10) частину десяту статті 110 доповнити пунктом 19 такого змісту:

«19) порушення встановлених статтею 45¹ цього Закону вимог щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів (крім аудіальних медіа-сервісів) для осіб з інвалідністю, за виключенням порушень, відповідальність за які визначена пунктом 12 частини десятої цієї статті.»;

II Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності через один рік з дня його опублікування, крім:

1) частини дванадцятої статті 45¹ цього Закону, яка набирає чинності через п'ять років з дня набрання чинності цим Законом;

2) частини тринадцятої статті 45¹ цього Закону, яка набирає чинності через десять років з дня набрання чинності цим Законом.

2. Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення упродовж п'яти місяців з дня набрання чинності цим Законом розробити та затвердити Правила щодо забезпечення доступності аудіовізуальних медіа-сервісів для осіб з інвалідністю.

**Голова
Верховної Ради України**